

ÎNVĂȚAREA TRANSFORMATOARE PRIN ART-PEDAGOGIE: O ABORDARE INOVATOARE ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE

Eugenia FOCA,
doctorandă,
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, R. Moldova
janetafoca@gmail.com
ORCID iD: 0000-0003-3416-8592

Rezumat: *Acest articol explorează rolul inovator al pedagogiei artei în dezvoltarea profesională a profesorilor și impactul acestuia asupra promovării învățării transformative. Pedagogia artei oferă o cale unică pentru a stimula creativitatea, empatia și gândirea critică, iar integrarea artei în diverse discipline precum știința, matematica sau literatura poate stimula înțelegerea profundă. În plus, tehnici precum teatrul forum și dansul pot contribui la transformarea personală și la abordări inovatoare ale învățării, având un impact pozitiv asupra procesului educațional.*

Cuvinte-cheie: *învățare transformativă, pedagogie artistică, abordare inovatoare.*

Abstract: *This article explores the innovative role of art pedagogy in teacher professional development and its impact on promoting transformative learning. Art pedagogy provides a unique path to foster creativity, empathy, and critical thinking, and the integration of art into various disciplines such as science, mathematics, or literature can stimulate deep understanding. Additionally, techniques like forum theater and dance can contribute to personal transformation and innovative approaches to learning, positively impacting the educational process.*

Keywords: *transformative learning, art pedagogy, innovative approach.*

Introducere. Într-o lume în continuă schimbare și evoluție, educația și formarea profesională a cadrelor didactice au devenit mai esențiale ca niciodată. Cerințele și provocările implicate în predarea și învățarea continuă s-au diversificat și au devenit din ce în ce mai complexe. În acest context, tema abordată devine extrem de relevantă și importantă, deoarece art-pedagogia este un domeniu emergent care aduce o perspectivă inovatoare asupra procesului de învățare și dezvoltare personală. Ea se bazează pe ideea că arta poate fi un instrument puternic pentru a înțelege și aborda provocările educației continue. Această abordare se concentrează pe studierea naturii artei, a principiilor, legilor și mecanismelor prin care aceasta poate fi utilizată pentru a rezolva diverse probleme pedagogice. Evidențiem că învățarea transformațională prin intermediul art-pedagogiei reprezintă

tă o abordare inovatoare în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice. Această paradigmă implică o serie de strategii și practici menite să transforme procesul de învățare și să îmbunătățească competențele pedagogice ale profesorilor.

Art-pedagogia oferă un cadru unic pentru exprimarea creativității, dezvoltarea empatiei și promovarea gândirii critice. În era digitalizării totale a societății noastre, art-pedagogia se conturează ca una dintre cele mai semnificative ramuri ale pedagogiei contemporane. Ea se impune ca un mijloc de contrabalansare a tendinței crescânde spre standardizare și „tehnocratizare” în domeniul educației, oferind posibilitatea de a reaseza individul în centrul procesului de transformare. Prin urmare, există opinii conform cărora ar trebui să se integreze art-pedagogia ca disciplină distinctă în pregătirea viitorilor pedagogi [1; 5; 7].

Art-pedagogia s-a dezvoltat la intersecția pedagogiei, psihologiei, artei și art-terapiei [1]. În prezent, art-pedagogia este înțeleasă ca fiind sinteza influenței acestor componente asupra conștiinței, comportamentului și activității individului în procesul de învățare, educație și dezvoltare personală, folosind patrimoniul cultural, diverse forme de artă și creativitate pentru a optimiza procesul de socializare T.V. Hristidis identifică următoarele scopuri ale art-pedagogiei: utilizarea mijloacelor și metodelor artei, creativității și diferitelor forme de activitate artistică în educație, dezvoltarea personală și adaptarea socială a indivizilor sănătoși și a celor cu dizabilități; cultivarea capacității de a aprecia cultura națională și de a asimila valorile spirituale și morale [5].

Discuții despre învățarea transformatoare prin art-pedagogie. Învățarea transformatoare prin art-pedagogie le oferă cadrelor didactice un set de instrumente și abordări inovatoare pentru a-și îmbunătăți eficiența în predare, pentru a se conecta mai profund cu elevii și pentru a-i pregăti pentru lumea în continuă schimbare în care trăim.

Prin explorarea teoriilor esențiale din domeniul învățării transformatoare și art-pedagogiei, vom obține o perspectivă mai clară asupra modului în care aceste concepte pot fi aplicate în contextul temei noastre.

Teoria transformățională a învățării: această teorie susține că învățarea transformatoare are loc atunci când educabilii trec prin patru etape distincte: *recunoașterea a ceea ce este deja cunoscut (premise), conștientizarea limitărilor acestor cunoștințe, explorarea și experimentarea cu noi perspective și, în cele din urmă, transformarea profundă a cunoștințelor și a sine-ului.* Această teorie poate fi aplicată în art-pedagogie pentru a ajuta cadrelor didactice să înțeleagă modul în care procesul artistic poate facilita transformarea personală și schimbarea de perspectivă.

Pedagogia expresivă: Această teorie în art-pedagogie se concentrează pe folosirea *expresiei artistice* ca mijloc de învățare și comunicare. Ea consideră că expresia artistică oferă un mod unic de a explora și a exprima gânduri, emoții și idei profunde. În formarea cadrelor didactice, aceasta poate servi ca o bază pentru a dezvolta metode creative de predare și evaluare care încurajează învățarea profundă și transformarea [2; 4].

Explorarea ideii de învățare transformatoare poate fi susținută în mod semnificativ de către art-pedagogie, prin *expresia creativă*: art-pedagogia se concentrează pe stimularea creativității și a gândirii critice prin intermediul artelor. Prin activități creative precum pictura, sculptura sau teatrul, cadrelor didactice li se oferă oportunitatea de a explora idei și concepte într-un mod neconvențional. Acest proces poate duce la schimbări profunde în modul în care aceștia înțeleg și abordează subiectele de predare; înțelegerea profundă și empatie: art-pedagogia încurajează explorarea subiectelor din multiple perspective și încurajează empatia. Astfel, cadrele didactice pot dezvolta o înțelegere mai profundă a diversității și a experiențelor elevilor lor. Această înțelegere mai profundă poate contribui la schimbări profunde în abordarea pedagogică; *rezolvarea creativă a problemelor*: prin intermediul art-pedagogiei, cadrele didactice pot dezvolta abilități de rezolvare creativă a problemelor, ceea ce este esențial într-o societate în continuă schimbare. Abilitatea de a găsi soluții inventive la provocările din învățare și viața de zi cu zi poate contribui la transformarea personală și profesională [6].

Pentru a evidenția impactul pozitiv al integrării artei în procesul de învățare transformatoare, vom analiza exemple concrete:

Proiecte interdisciplinare de artă: integrarea artei în discipline precum știința, matematica sau literatura poate oferi elevilor o perspectivă holistică asupra subiectelor și poate promova înțelegerea profundă. De exemplu, un proiect în care elevii trebuie să creeze o expoziție de artă bazată pe concepte științifice complexe poate stimula gândirea critică și transformarea lor în procesul de învățare.

Teatru forum: teatrul forum este o tehnică teatrală interactivă care poate fi folosită pentru a explora și soluționa probleme sociale și educaționale. Prin intermediul teatrului forum, cadrele didactice pot crea scenarii care implică elevii în rezolvarea problemelor și luarea de decizii, promovând astfel învățarea transformatoare prin implicarea directă în proces [6; 8].

Proiecte de creație literară și dramaturgie: Elevii pot fi încurajați să scrie povești, piese de teatru sau poezii care abordează teme complexe sau sociale. Acest tip de proiecte nu numai că dezvoltă abilitățile lor de scriere și creativitate, dar și îi ajută să exploreze și să înțeleagă mai profund subiectele respective.

Dans și mișcare corporală: Integrarea dansului și a mișcării în procesul de învățare poate ajuta la dezvoltarea conștiinței corporale și a coordonării. De exemplu, un curs de istorie ar putea include secțiuni în care elevii să învețe despre istoria unui anumit dans sau să creeze coregrafii bazate pe evenimentele istorice.

Proiecte de animație și multimedia: Integrarea artei digitale, precum animația sau producția de conținut multimedia, poate ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile tehnologice, creativitatea și abilitățile de comunicare. De exemplu, ei pot crea animații pentru a explica concepte complexe în domeniul științei sau al matematicii.

Muzică și învățarea limbilor străine: Folosirea muzicii și a cântecelor în procesul de învățare a unei limbi străine poate face învățarea mai plăcută și eficientă. Elevii pot compune cântece sau crea versuri pentru a-și consolida vocabularul și pronunția într-o limbă nouă [1; 2].

Concluzii. Art-pedagogia se afirmă ca o abordare inovatoare și eficientă în procesul de formare profesională a cadrelor didactice, având capacitatea de a reconfigura percepția și practica acestora în ceea ce privește educația. Integrarea metodelor art-pedagogice în contextul formării profesionale a cadrelor didactice contribuie substanțial la instituirea unui mediu de învățare propice, caracterizat de interacțiuni constructive și pozitive, care facilitează dezvoltarea competențelor lingvistice, abilităților de comunicare și relaționare, precum și încurajează manifestarea creativității și dezvoltarea capacităților de rezolvare a problemelor. Cadrele didactice care aplică principiile art-pedagogice au oportunitatea de a-și perfecționa abilitățile în utilizarea strategiilor creative în procesul de predare, orientându-și atenția asupra procesului de învățare al elevilor, cu accent pe proces, în detrimentul concentrării exclusiv asupra rezultatului final.

Art-pedagogia oferă cadrelor didactice posibilitatea de a-și dezvolta propria creativitate și, totodată, de a încuraja elevii să exploreze și să dezvolte propriile lor abilități creative prin intermediul artelor. Acest aspect contribuie semnificativ la formarea unei generații mai creative și adaptabile, capabile să facă față provocărilor societății contemporane. Beneficiile aduse de art-pedagogie, precum crearea unui climat educațional pozitiv, implicarea activă a elevilor în activități creative, dezvoltarea abilităților socio-emoționale și a capacităților de rezolvare a problemelor, au un impact profund asupra procesului de învățare și asupra performanțelor elevilor.

În concluzie, art-pedagogia se afirmă ca o abordare inovatoare și eficientă în formarea cadrelor didactice, având un impact semnificativ asupra modului în care aceștia își desfășoară activitatea și influențează rezultatele educaționale ale elevilor. Promovarea și dezvoltarea continuă a art-pedagogiei în procesul de formare a cadrelor didactice reprezintă un demers esențial pentru maximizarea potențialului său în transformarea educației.

Referințe bibliografice:

1. Foca E.M. *Evolution of the concept „art-pedagogy”*, In: Review of artistic education, no.9-10, Artes Publishing House, Iași, România, 2015, pag. 299-303. Articol disponibil pe Internet: <http://rae.arts.ro/index.php/archive/>
2. Foca E., Kiritsa M. *Osobennosti primeneniya art-pedagogicheskikh praktik v podgotovke studentov k prepodovaniyu frantsuzskogo yazyka*. Mezhdunarodnaya nauchnaya konferentsiya po teme «Iazyk, kultura, obrazovaniye» 02 Oktyabrya, 2021 Yerevan, Armeniya, 167-180 HTD 378.147:811.133.1 DOI: 10.51307/182931072015233260/21.2-16
3. Foca E.M. *Startup-urile ca o nouă formă de dezvoltare a creativității inovative la viitorii specialiști-pedagogi*, In Materialele. Tradiție și inovare în cercetarea științifică, Ediția a 10-a: Materialele Conf. Șt. cu participare Intern. din 8 octombrie 2021 Bălți: [S. n.], 2022 (CEU US).
4. Ivanova T.F. *Art-pedagogical technologies in modern art-pedagogical practice*. Gumanitarnoe obrazovanie v vuze. 2020; 6 (184): 39–48. (In Russ.).
5. Khristidis T.V. *Artpedagogika kak oblast' nauchno-prakticheskogo znaniya* // Vestnik

Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta kul'tury i iskusstv. – 2016. – № 6 (74). – S. 140-14

6. Zolotariov E., Foca E. *Strategies for modelling the educational process from the perspective of internal resources stimulation of the child*. In: Review of artistic education, no.13-14, Artes Publishing House, Iași, România, 2017, pag. 277-283. Articol disponibil la adresa: rae.arts.ro/index.php/download_file/view/251
7. Yildiz İ., Topçu E., Kaymakci S. *The effect of gamification on motivation in the education of pre-service social studies teachers // Thinking Skills and Creativity*. – 12 August 2021. – Vol. 42, Article 100907. – URL: <https://doi.org/10.1016/j.tsc.2021.100907>
8. Wang H., Phillips J.C. *Fostering teacher creativity through design thinking*. Educational Technology Research and Development. 2019; 67(6): 1601–1624.